

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Διαρθρωτικά Ταμεία
της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Κύπρο

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

**Πρόταση Τροποποίησης Επιχειρησιακού Προγράμματος
«Απασχόληση, Ανθρώπινοι Πόροι και Κοινωνική Συνοχή» 2014-2020
CCI: 2014CY05MOP001**

(v.4.0)

Γενική Διεύθυνση
Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων,
Συντονισμού και Ανάπτυξης

ΙΟΥΛΙΟΣ 2018

Εισαγωγή

Η Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης (ΓΔ ΕΠΣΑ), στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της ως Διαχειριστική Αρχή του Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΕΠ) «Απασχόληση, Ανθρώπινοι Πόροι και Κοινωνική Συνοχή» 2014-2020, που συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και την Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ) υποβάλλει αίτημα τροποποίησης του ΕΠ, με στόχο τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος, σύμφωνα με τις πρόνοιες των Άρθρων 30 και 96 του Κανονισμού Κοινών Διατάξεων (ΕΚ) αριθ. 1303/2013.

Η προτεινόμενη τροποποίηση εγκρίθηκε από την Επιτροπή Παρακολούθησης στις 10 Αυγούστου 2018 (εκτιμώμενη ημερομηνία).

1. Αντικείμενο της Τροποποίησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Η τροποποίηση αποσκοπεί στα εξής:

- Μεταφορά προϋπολογισμού (€22.479.899 - ΕΚΤ) από τον Άξονα Προτεραιότητας 1 στον Άξονα Προτεραιότητας 3.
- Εσωτερική ανακατανομή πόρων (€9.000.000 - ΕΚΤ) μεταξύ Ειδικών Στόχων του Άξονα Προτεραιότητας 4.
- Αναπροσαρμογή της τιμής στόχου των επηρεαζόμενων δεικτών εκρών και πλαισίου επίδοσης των Αξόνων Προτεραιότητας 1 και 3 αναλογικά ως προς την αλλαγή του διαθέσιμου προϋπολογισμού.
- Διόρθωση της μεθοδολογίας καθορισμού οροσήμου (2018) και τελικού στόχου (2023) όλων των δημοσιονομικών δεικτών του πλαισίου επίδοσης οι οποίοι υπολογίστηκαν με βάση λανθασμένη εκτίμηση (Άξονες Προτεραιότητας 1, 2, 3 και 4). Η εκτίμηση που έγινε κατά τον αρχικό προγραμματισμό που προηγήθηκε της έγκρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος βασίστηκε σε λανθασμένες παραμέτρους αφού στον υπολογισμό του δημοσιονομικού στόχου περιλήφθηκαν οι ετήσιες προκαταβολές. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κοινοποίησε το 2017 την αναθεωρημένη μεθοδολογία υπολογισμού του N+3 με βάση την οποία οι ετήσιες προκαταβολές θα πρέπει να αφαιρούνται. Επίσης στον καθορισμό των στόχων δόθηκε ιδιαίτερη σημασία στην εμπειρία που αποκτήθηκε κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους στην υλοποίηση παρόμοιας φύσης έργων και Σχεδίων Χορηγιών. Κατά συνέπεια όλοι οι δημοσιονομικοί δείκτες του Προγράμματος διορθώνονται ανάλογα ούτως ώστε να ταυτίζονται με τον ετήσιο στόχο απορρόφησης για το 2018.
- Μεταβολή τιμής στόχου δεικτών εκρών και αποτελέσματος των Αξόνων Προτεραιότητας 1, 3 και 4 με στόχο τη ρεαλιστικότερη καταγραφή των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων των παρεμβάσεων που υλοποιούνται.
- Διαγραφή της Επενδυτικής Προτεραιότητας 9.5 και του Ειδικού Στόχου 9.5.1 του Άξονα Προτεραιότητας 3 και ανακατανομή του διαθέσιμου προϋπολογισμού (€5.700.000 - ΕΚΤ) μεταξύ των υπολοίπων Ειδικών Στόχων του ίδιου Άξονα Προτεραιότητας.

- Διαγραφή δεικτών εκροής και αποτελέσματος στον Άξονα Προτεραιότητας 3 που συνδέονται με την Επενδυτική Προτεραιότητα 9.5 και τον Ειδικό Στόχο 9.5.1.
- Αναθεώρηση του περιεχομένου των Αξόνων Προτεραιότητας για αποτύπωση των προτεινόμενων αλλαγών.

Αναλυτική περιγραφή των προτεινόμενων αλλαγών παρουσιάζεται στις ενότητες που ακολουθούν.

2. Αναθεώρηση Χρηματοδοτικού Σχεδίου του ΕΠ:

Η αλλαγή / βελτίωση της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης της Κυπριακής Δημοκρατίας και ειδικότερα η θετική πορεία ανάπτυξης της αγοράς εργασίας που καταγράφεται σε σχέση με τις συνθήκες που επικρατούσαν κατά τον αρχικό σχεδιασμό του Επιχειρησιακού Προγράμματος το 2014, είχε ως αποτέλεσμα η Διαχειριστική Αρχή να προτείνει τη μεταφορά πόρων από τον Άξονα Προτεραιότητας 1 προς τον Άξονα Προτεραιότητας 3 για περαιτέρω στήριξη της αναθεωρημένης στρατηγικής των πολιτικών απασχόλησης και κοινωνικής πρόνοιας.

Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία της EUROSTAT¹ το ποσοστό ανεργίας στην Κύπρο το 2017 κατήλθε στο 11,1% σε σχέση με 16,1% που ήταν το 2014, ενώ με βάση την έρευνα εργατικού δυναμικού² για το πρώτο τρίμηνο του 2018 το ποσοστό ανεργίας σημείωσε περαιτέρω μείωση φθάνοντας το 10,7%. Αντίθετα, το ποσοστό απασχόλησης παρουσιάζει άνοδο από 67,6% το 2014 σε 70,7% το 2017, ενώ περαιτέρω άνοδος συνεχίζει να καταγράφεται και κατά το 1^ο τρίμηνο του 2018 φθάνοντας στο 71,5%. Η πορεία ανάκαμψης της κυπριακής οικονομίας είναι πλέον ορατή και η προσπάθεια της Κυβέρνησης επικεντρώνεται στη βιωσιμότητα και διατήρηση της ανάπτυξης και μεγέθυνσης της οικονομίας. Ο ρυθμός ανάπτυξης (σε σταθερές τιμές) ανήλθε από -1,4% το 2014 στο 3,9% το 2017 ενώ περαιτέρω βελτίωση σημειώθηκε κατά το πρώτο τρίμηνο του 2018, φθάνοντας στο 4,0%.

Η αναχαίτιση της υψηλής ανεργίας και η αύξηση της απασχόλησης προήλθαν κυρίως ως αποτέλεσμα των μεταρρυθμιστικών πολιτικών και των στοχευμένων μέτρων ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης που προωθήθηκαν από την Κυπριακή Δημοκρατία στο πλαίσιο του Προγράμματος Δημοσιονομικής Εξυγίανσης και των μέτρων που εφαρμόστηκαν στο πλαίσιο του Μνημονίου Συναντίληψης. Η στρατηγική των πολιτικών απασχόλησης κατά τα πρώτα έτη που ακολούθησαν την έναρξη του Επιχειρησιακού Προγράμματος επικεντρώθηκε σε άμεσα ανακουφιστικά μέτρα για συγκράτηση της αυξανόμενης ανεργίας και μείωση της απασχόλησης. Προς το σκοπό αυτό προωθήθηκε η εφαρμογή μιας σειράς συμπληρωματικών παρεμβάσεων που υλοποιήθηκαν υπό τη μορφή Σχεδίων επιδοτούμενης απασχόλησης, έργων βελτίωσης της απασχολησιμότητας του ανθρώπινου δυναμικού υπό τη μορφή προγραμμάτων κατάρτισης/πρακτικής άσκησης, καθώς επίσης και μέσα από την ενίσχυση και εκσυγχρονισμό των θεσμικών

¹http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=t2020_10&plugin=1

²[http://www.mof.gov.cy/mof/cystat/statistics.nsf/All/4742453464F6E817C22578BC0030FED3/\\$file/LAB-LFS-Q118-EL-220618.xls?OpenElement](http://www.mof.gov.cy/mof/cystat/statistics.nsf/All/4742453464F6E817C22578BC0030FED3/$file/LAB-LFS-Q118-EL-220618.xls?OpenElement)

φορέων της αγοράς εργασίας, όπως η ΔΥΑ. Στο μεσοπρόθεσμο σχεδιασμό της Κυβέρνησης περιλαμβάνονται ειδικά στοχευμένες παρεμβάσεις με έμφαση στις ευάλωτες ομάδες πληθυσμού οι οποίες εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν αυξημένο κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού.

Με βάση τα πιο πάνω, προτείνεται η μεταφορά €22.479.899 (ΕΚΤ) από τον Άξονα Προτεραιότητας 1 στον Άξονα Προτεραιότητας 3 για περαιτέρω στήριξη των πολιτικών κοινωνικής πρόνοιας και κοινωνικής ευημερίας στο πλαίσιο των οποίων θα προωθηθούν μέτρα ενίσχυσης της απασχόλησης και κοινωνικής προστασίας των ευπαθών κοινωνικά ομάδων του πληθυσμού.

Ο νέος χρηματοδοτικός πίνακας του Προγράμματος παρουσιάζεται αναλυτικά πιο κάτω:

Χρηματοδοτικός Πίνακας Επιχειρησιακού Προγράμματος (Κοινωνική Συνοχή)

Άξονας Προτεραιότητας	Ταμείο	Αρχικός Προϋπολογισμός	Αναπροσαρμογή Κονδυλίων	Νέος Προϋπολογισμός
1	ΕΚΤ	43.479.899	- 22.479.899	21.000.000
2	ΠΑΝ	36.273.586		36.273.586
	ΕΚΤ	6.798.000		6.798.000
3	ΕΚΤ	31.540.517	+ 22.479.899	54.020.416
4	ΕΚΤ	31.055.000		31.055.000
5	ΕΚΤ	1.433.887		1.433.887
Σύνολο	ΕΚΤ	114.307.303		114.307.303
Σύνολο	ΠΑΝ	36.273.589		36.273.586
Γενικό Σύνολο		150.580.889		150.580.889

Οι αλλαγές στο Χρηματοδοτικό Σχέδιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος παρουσιάζονται στους πιο κάτω Χρηματοδοτικούς Πίνακες:

Πίνακα 17: Χρηματοδοτικό κονδύλιο από κάθε Ταμείο και ποσά για αποθεματικό επίδοσης.

Πίνακα 18α: Σχέδιο Χρηματοδότησης.

Πίνακα 18γ: Κατανομή Σχεδίου Χρηματοδότησης ανά Άξονα Προτεραιότητας, Κατηγορία περιφέρειας και Θεματικό Στόχο.

Οι αναθεωρημένοι Πίνακες του Προγράμματος επισυνάπτονται ως Συνημμένα 1-3.

3. Αναθεώρηση του Άξονα Προτεραιότητας 1:

Η αλλαγή στην κοινωνικοοικονομική κατάσταση της χώρας, όπως αναλύεται στην **Παράγραφο 2** πιο πάνω, και ειδικότερα η βελτίωση των συνθηκών στην αγορά εργασίας καθιστούν αναγκαία την αναθεώρηση του περιεχομένου του Άξονα Προτεραιότητας 1 «Βελτίωση Προοπτικών Απασχόλησης Ανθρώπινου Δυναμικού» και τη μεταφορά προϋπολογισμού ύψους €22.479.899 (πόροι του ΕΚΤ) που προκύπτουν ως εξοικονομήσεις προς τον Άξονα Προτεραιότητας 3 «Καταπολέμηση Φτώχειας και Κοινωνική Συνοχή».

Οι αλλαγές στον Άξονα 1 επικεντρώνονται στα πιο κάτω σημεία:

- **Δείκτης εκρών CO01 «Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων»**
Προτείνεται μείωση της τιμής στόχου του δείκτη για το 2023 (από 5.000 σε 3.000) αναλογική ως προς τη μείωση του προϋπολογισμού του Ειδικού Στόχου 8.1.1 που προκύπτει από μεταφορά κονδυλίων από τον Άξονα Προτεραιότητας 1 στον Άξονα Προτεραιότητας 3.

Ο δείκτης εμπίπτει στα πλαίσια υλοποίησης του Ειδικού Στόχου 8.1.1 (ΕΚΤ) της επενδυτικής προτεραιότητας 8.1 και συνδέεται με τα αποτελέσματα δύο Σχεδίων επιδοτούμενης απασχόλησης ανέργων τα οποία έχουν ήδη ολοκληρωθεί. Σύμφωνα με σχετική πολιτική απόφαση, η υλοποίηση παρόμοιου τύπου Σχεδίων δεν δύναται να επαναληφθεί στο μέλλον στο πλαίσιο της παρούσας επενδυτικής προτεραιότητας. Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, ο υπολειπόμενος προϋπολογισμός θα μεταφερθεί για στήριξη του δεύτερου Ειδικού Στόχου του Άξονα Προτεραιότητας 1 καθώς και Ειδικών Στόχων του Άξονα Προτεραιότητας 3 που παρουσιάζουν αυξημένες ανάγκες.

Ο δείκτης αυτός περιλαμβάνεται στο πλαίσιο επίδοσης του Άξονα 1. Το ορόσημο του πλαισίου επίδοσης που έχει τεθεί για τον δείκτη για το 2018 (2.800) παραμένει ως έχει χωρίς καμία μεταβολή αφού με βάση τα αποτελέσματα των 2 Σχεδίων Χορηγιών που έχουν υλοποιηθεί καταδεικνύεται ότι ο στόχος έχει ήδη καλυφθεί.

- **Δείκτης εκρών CO22 «Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο»**
Προτείνεται αύξηση της τιμής στόχου του δείκτη για το 2023 (από 1 σε 2) λόγω συμπερίληψης πρόσθετου έργου που υλοποιείται στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 8.7.1 της επενδυτικής προτεραιότητας 8.7. Το εν λόγω Έργο αφορά στη δημιουργία νέας δομής στο Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για λειτουργία της Ενιαίας Υπηρεσίας Επιθεώρησης σκοπός της οποίας είναι η διενέργεια ελέγχων/ επιθεωρήσεων στην αγορά εργασίας στο πλαίσιο της πολιτικής που εφαρμόζεται για καταπολέμηση του φαινομένου αδήλωτης εργασίας.

- **Δημοσιονομικός Δείκτης Πλαισίου Επίδοσης FI1 «Ποσό Πιστοποιημένων Δαπανών»**

Με την παρούσα τροποποίηση επιδιώκεται ο εξορθολογισμός της μεθοδολογίας καθορισμού των δημοσιονομικών δεικτών του Προγράμματος ειδικότερα όσον αφορά στο ορόσημο του πλαισίου επίδοσης ούτως ώστε να ταυτίζεται με τον υπολογισμό του Στόχου N+3 για το 2018, ο οποίος ανέρχεται σε €78,6εκ. σε συνολική δημόσια δαπάνη.

Η εκτίμηση που έγινε κατά τον αρχικό προγραμματισμό που προηγήθηκε της έγκρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος βασίστηκε σε λανθασμένες παραμέτρους αφού στον υπολογισμό του δημοσιονομικού στόχου περιλήφθηκαν οι ετήσιες προκαταβολές με αποτέλεσμα να καθοριστούν υψηλότεροι στόχοι από τους πραγματικούς. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κοινοποίησε το 2017 την αναθεωρημένη μεθοδολογία υπολογισμού του N+3 με βάση την οποία οι ετήσιες προκαταβολές θα πρέπει να αφαιρούνται. Κατά συνέπεια όλοι οι δημοσιονομικοί δείκτες του Προγράμματος διορθώνονται ανάλογα ούτως ώστε να ταυτίζονται με τον ετήσιο στόχο απορρόφησης N+3 για το 2018.

Σημειώνεται ότι, οι δημοσιονομικοί δείκτες αφορούν στο ποσό της συνολικής επιλέξιμης δημόσιας δαπάνης που δηλώνεται προς την Αρχή Πιστοποίησης και το οποίο έχει αποτελέσει αντικείμενο επαλήθευσης και δύναται να περιληφθεί σε αίτημα πληρωμής προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Όσον αφορά στο συγκεκριμένο δείκτη, η αλλαγή προκύπτει από τη μεταφορά προϋπολογισμού από τον Άξονα Προτεραιότητας 1 στον Άξονα Προτεραιότητας 3. Το ορόσημο του πλαισίου επίδοσης για το 2018 μειώνεται από €27.1 εκ. σε €15.5 εκ. ενώ η τιμή στόχος για το 2023 μειώνεται από €51,2 εκ. σε €24,7 εκ.

- **Κατηγορίες Παρέμβασης**

Η αναπροσαρμογή του ποσού της κοινοτικής συνδρομής του Άξονα 1 απεικονίζεται με τις ανάλογες αλλαγές στην ενδεικτική κατανομή ανά Κατηγορία Παρέμβασης.

4. Αναθεώρηση του Άξονα Προτεραιότητας 2:

Στο πλαίσιο γενικής αναθεώρησης των δημοσιονομικών δεικτών του πλαισίου επίδοσης του Επιχειρησιακού Προγράμματος προτείνεται η διόρθωση των δημοσιονομικών δεικτών του Άξονα. Πιο συγκεκριμένα,

- **Δημοσιονομικός Δείκτης Πλαισίου Επίδοσης F2ΥΕΙ «Ποσό Πιστοποιημένων Δαπανών»**
Το ορόσημο του πλαισίου επίδοσης του 2018 για τον συγκεκριμένο δείκτη μειώνεται από €25.186.337 σε €19.500.000 ενώ η τιμή στόχος για το 2023 παραμένει αμετάβλητη αφού δεν διαφοροποιείται ο συνολικός προϋπολογισμός του Άξονα 2 (για το μέρος του Άξονα που συγχρηματοδοτείται από την ΠΑΝ).
- **Δημοσιονομικός Δείκτης Πλαισίου Επίδοσης F2ΕΚΤ «Ποσό Πιστοποιημένων Δαπανών»**
Το ορόσημο του πλαισίου επίδοσης του 2018 για τον συγκεκριμένο δείκτη αυξάνεται οριακά από €6.000.000 σε €6.100.000 ενώ η τιμή στόχος για το 2023 παραμένει αμετάβλητη αφού δεν διαφοροποιείται ο συνολικός προϋπολογισμός του Άξονα 2 (για το μέρος του Άξονα που συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ).

5. Αναθεώρηση του Άξονα Προτεραιότητας 3:

Προτείνεται αύξηση προϋπολογισμού του Άξονα Προτεραιότητας 3 «Καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού» κατά €22.479.899 με μεταφορά πόρων από τον Άξονα Προτεραιότητας 1 «Βελτίωση Προοπτικών Απασχόλησης Ανθρώπινου Δυναμικού» για στήριξη μέτρων κοινωνικής πρόνοιας και ευημερίας που εντάσσονται στο πλαίσιο της κοινωνικής πολιτικής. Στα πλαίσια αυτά θα ενισχυθούν με πρόσθετους πόρους υφιστάμενες παρεμβάσεις που ήδη υλοποιούνται με στόχο την ενίσχυση της απασχόλησης και κοινωνικής ένταξης ατόμων ευπαθών κοινωνικών ομάδων. Επιπρόσθετα θα χρηματοδοτηθούν νέες παρεμβάσεις που αποσκοπούν στη διεύρυνση του φάσματος κοινωνικής προστασίας και ευημερίας των πολιτών που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη δημόσιας στήριξης και οι οποίοι αντιμετωπίζουν εντονότερα τον κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού και φτώχειας. Επίσης εξετάζεται η δυνατότητα υποστήριξης του προγράμματος παροχής δωρεάν προγεύματος σε δημόσια σχολεία στο πλαίσιο στήριξης των ευάλωτων ομάδων πληθυσμού. Σημειώνεται ότι η εν λόγω παρέμβαση προτείνεται να λειτουργήσει σε συνέργεια και συμπληρωματικότητα με παρόμοιας φύσης έργο που προωθείται από το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Άπορους και το οποίο παρουσιάζει ιδιαίτερα αυξημένες ανάγκες.

Με την παρούσα τροποποίηση προτείνεται η διαγραφή της επιλεγμένης επενδυτικής προτεραιότητας 9.5 «Προαγωγή της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ένταξης σε κοινωνικές επιχειρήσεις καθώς και την προώθηση της κοινωνικής οικονομίας και της οικονομίας της αλληλεγγύης προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση». Παρά τις επίμονες προσπάθειες της Κυβέρνησης να εισαγάγει το θεσμό της κοινωνικής επιχειρηματικότητας στην Κύπρο, δεν κατέστη ακόμη δυνατό να θεσπιστεί το κατάλληλο νομοθετικό πλαίσιο που να ρυθμίζει την ίδρυση και λειτουργία κοινωνικών επιχειρήσεων.

Από την έναρξη υλοποίησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος καταγράφηκε σημαντική πρόοδος ως αποτέλεσμα της δημόσιας διαβούλευσης και εξειδικευμένης μελέτης που κατέληξε στην ετοιμασία σχετικού Νομοσχεδίου το οποίο κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Ωστόσο η ψήφιση του Νομοσχεδίου καθώς και ο περαιτέρω σχεδιασμός που θα επιφέρει την ωρίμανση των επιμέρους δράσεων οι οποίες δύναται να προωθηθούν δεν προβλέπεται να προχωρήσει στο άμεσο μέλλον. Κατά συνέπεια η πρόνοια προϋπολογισμού για την εν λόγω επενδυτική προτεραιότητα θα διοχετευτεί σε άλλες επενδυτικές προτεραιότητες του Άξονα οι οποίες παρουσιάζουν αυξημένες ανάγκες. Υπογραμμίζεται η δέσμευση της Κυβέρνησης ότι η θέσπιση και λειτουργία κοινωνικών επιχειρήσεων θα προωθηθεί από αμιγώς εθνικούς πόρους ενώ η δυνατότητα συγχρηματοδότησης της κοινωνικής οικονομίας ενδέχεται να επανεξεταστεί στο μέλλον.

Από την προτεινόμενη ανακατανομή του προϋπολογισμού επηρεάζονται δείκτες εκροής, αποτελέσματος και πλαισίου επίδοσης.

Αναλυτικότερα οι αλλαγές επικεντρώνονται στα εξής σημεία:

- **Δείκτης Εκρών E911 «Μειονεκτούντα Άτομα»**

Προτείνεται αύξηση της τιμής στόχου του δείκτη για το 2023 (από 500 σε 1.300) η οποία προκύπτει από την αύξηση του προϋπολογισμού που μεταφέρεται στον Άξονα Προτεραιότητας 3 από τον Άξονα Προτεραιότητας 1.

Ο δείκτης αυτός περιλαμβάνεται στο πλαίσιο επίδοσης του Άξονα 3. Το ορόσημο του πλαισίου επίδοσης που έχει τεθεί για τον δείκτη για το 2018 (260) παραμένει ως έχει χωρίς καμία μεταβολή αφού με βάση τα αποτελέσματα των Σχεδίων Χορηγιών που έχουν υλοποιηθεί καταδεικνύεται ότι ο στόχος έχει ήδη καλυφθεί.

- **Μετονομασία του Ειδικού Στόχου 9.3.2 σε «Πρώθηση της ισότητας των ευκαιριών, βελτίωση προοπτικών απασχόλησης και κοινωνικής ενσωμάτωσης ατόμων με υψηλό κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού συμπεριλαμβανομένων ατόμων με αναπηρία ως αποτέλεσμα πιστοποίησης του βαθμού αναπηρίας, αποτίμησης της δυνατότητας δραστηριοποίησής τους και βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης».**

Ο Ειδικός Στόχος 9.3.2 αναπροσαρμόζεται ούτως ώστε να διευρυνθεί το πεδίο εφαρμογής του και να μπορεί να καλύψει την υλοποίηση νέων συναφών παρεμβάσεων που στοχεύουν στην κοινωνική προστασία και την κοινωνική ενσωμάτωση ατόμων που ανήκουν σε ευπαθείς κοινωνικά ομάδες πληθυσμού. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του παρόντος Ειδικού Στόχου προωθείται η δημιουργία κατοικιών προστατευόμενης διαβίωσης στην κοινότητα με στόχο την παροχή αναβαθμισμένων, αποτελεσματικών και ποιοτικών υπηρεσιών υποστήριξης ατόμων με σοβαρές αναπηρίες ώστε αυτά να διαβιούν ενσωματωμένα μέσα στην κοινότητα με ασφάλεια, αξιοπρέπεια, ποιότητα ζωής, ανάπτυξη δεξιοτήτων και μέγιστη αυτονομία σύμφωνα με τις πρόνοιες της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ. Πρόσθετα στο πλαίσιο του παρόντος Ειδικού Στόχου εντάσσεται το έργο παροχής υποστηρικτικών υπηρεσιών σε άτομα με παραπληγία/ τετραπληγία ενώ παράλληλα προωθείται η ωρίμανση ακόμη ενός έργου το οποίο απορρέει ως αποτέλεσμα της μεταρρύθμισης των παρεχόμενων υπηρεσιών κοινωνικής ευημερίας.

- **Δείκτης Εκρών E934 «Αριθμός Αξιολογήσεων που Διενεργούνται»**

Προτείνεται αύξηση τιμής στόχου του δείκτη για το 2023 (από 14.500 σε 19.500) σύμφωνα με την αναθεωρημένη πρόταση έργου που υποβλήθηκε από τον Δικαιούχο προς τον Ενδιάμεσο Φορέα. Το Έργο αφορά στη δημιουργία δομής της οποίας σκοπός είναι η διενέργεια αξιολογήσεων αναπηρίας αλλά και λειτουργικότητας του ατόμου. Ο αριθμός των ατόμων που θα λάβουν πιστοποίηση από τα Κέντρα που δημιουργήθηκαν δεν εκφράζει απόλυτα την εκροή του Έργου καθώς ένα άτομο μπορεί να αξιολογηθεί δύο φορές (μία φορά για αναπηρία και μία για λειτουργικότητα) ή και περισσότερες (π.χ. για αναθεώρηση λόγω επιδείνωσης της κατάστασής του). Μέσα από την υλοποίηση του έργου καλύπτονται όλες οι περιπτώσεις αξιολογήσεων που θα προκύψουν και όχι συγκεκριμένου αριθμού συμμετεχόντων (ΑΜΕΑ) οι οποίοι έμμεσα θα λάβουν τη σχετική πιστοποίηση. Το έργο υλοποιείται με τη χρήση απλουστευμένων επιλογών κόστους.

- Καθορισμός νέου δείκτη εκροών E935 «Αριθμός Κατοικιών Υποστηριζόμενης Διαβίωσης»**
 Προτείνεται να θεσπιστεί νέος δείκτης εκροών "Αριθμός Κατοικιών Υποστηριζόμενης Διαβίωσης" με τιμή στόχου 5 για το 2023. Ο δείκτης τροφοδοτείται από το έργο "Δημιουργία Κατοικιών Προστατευόμενης Διαβίωσης στην Κοινότητα" σκοπός του οποίου είναι η παροχή αναβαθμισμένων, αποτελεσματικών και ποιοτικών υπηρεσιών υποστήριξης ατόμων με σοβαρές αναπηρίες ώστε αυτά να διαβιούν ενσωματωμένα μέσα στην κοινότητα με ασφάλεια, αξιοπρέπεια, ποιότητα ζωής, ανάπτυξη δεξιοτήτων και μέγιστη αυτονομία σύμφωνα με τις πρόνοιες της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ.
- Διαγραφή Δεικτών εκροών και αποτελέσματος που σχετίζονται με την Επενδυτική προτεραιότητα 9.5 και τον Ειδικό Στόχο 9.5.1 που διαγράφονται από το Πρόγραμμα:

  - Δείκτης Αποτελέσματος A95.1 «Αριθμός ατόμων που απασχολούνται σε κοινωνικές επιχειρήσεις συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους»
  - Δείκτης Αποτελέσματος A95.2 «Αριθμός κοινωνικών επιχειρήσεων που δημιουργούνται»
  - Δείκτης Εκροών CO23 «Αριθμός υποστηριζόμενων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένων συνεταιριστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων της κοινωνικής οικονομίας)»
- Δημοσιονομικός Δείκτης Πλαισίου Επίδοσης F13 «Ποσό Πιστοποιημένων Δαπανών»**
 Η αλλαγή προκύπτει από τη μεταφορά προϋπολογισμού από τον Άξονα Προτεραιότητας 1 στον Άξονα Προτεραιότητας 3. Το ορόσημο του πλαισίου επίδοσης για το 2018 αυξάνεται από €12.000.000 σε €21.500.000 και η τιμή στόχος για το 2023 επίσης αυξάνεται από €37.106.490 εκ. σε €63.553.431.
- Κατηγορίες Παρέμβασης**
 Η αναπροσαρμογή του ποσού της κοινοτικής συνδρομής του Άξονα 3 απεικονίζεται με τις ανάλογες αλλαγές στην ενδεικτική κατανομή ανά Κατηγορία Παρέμβασης.

6. Αναθεώρηση του Άξονα Προτεραιότητας 4:

- **Δείκτης αποτελέσματος α1031 «Αριθμός ατόμων που αποκτούν πιστοποίηση επαγγελματικών προσόντων»**

Προτείνεται μείωση τιμής στόχου του δείκτη για το 2023 από 9.000 σε 4.000.

Ο δείκτης συνδέεται με τον Ειδικό Στόχο 10.3.1 «Αναβάθμιση γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων του εργατικού δυναμικού και πιστοποίηση επαγγελμαμάτων και μη τυπικής και άτυπης μάθησης» που υλοποιείται στα πλαίσια της Επενδυτικής Προτεραιότητας 10.3 «Βελτίωση της ίσης πρόσβασης στη διά βίου μάθηση για όλες τις ηλικιακές ομάδες σε τυπική, άτυπη και μη τυπική μορφή, την αναβάθμιση των γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων του εργατικού δυναμικού και την προώθηση ευέλικτων δυνατοτήτων μάθησης, μεταξύ άλλων μέσω του επαγγελματικού προσανατολισμού και της αναγνώρισης των αποκτώμενων ικανοτήτων». Ο δείκτης συνδέεται επίσης με τον δείκτη εκροών E1031 «Αριθμός νέων Πλαισίων Επαγγελματικών Προσόντων» και σχετίζεται με την υλοποίηση ενός έργου «Επέκταση της εφαρμογής του Συστήματος Επαγγελματικών προσόντων» που αφορά στην ανάπτυξη 80 νέων προτύπων επαγγελματικών προσόντων καθώς και στην πιστοποίηση εργαζομένων/ επαγγελματιών με βάση τα σχετικά πρότυπα.

Η αλλαγή στην τιμή στόχου του δείκτη οφείλεται σε παράγοντες που συνδέονται με την οικονομική κρίση και την παρατεταμένη ύφεση που έπληξε την κυπριακή οικονομία την περίοδο 2013 – 2016 κατά την οποία η Κύπρος βρισκόταν σε πρόγραμμα δημοσιονομικής εξυγίανσης και εφάρμοζε μέτρα διαρθρωτικών αλλαγών στο πλαίσιο Μνημονίου Συναντίληψης. Η οικονομική κρίση έπληξε σθεναρά την αγορά εργασίας επιδεινώνοντας τους σχετικούς δείκτες ανεργίας, απασχόλησης, ορίου φτώχειας κλπ. Ως αποτέλεσμα της χρηματοπιστωτικής κρίσης πλήγηκαν ως επί των πλείστων οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (και αυτοεργοδοτούμενοι) οι οποίες αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της Κυπριακής Οικονομίας αφού δεν είχαν άμεση πρόσβαση σε κεφάλαια οδηγώντας σε πολλές περιπτώσεις στο κλείσιμο ή στον περιορισμό των δραστηριοτήτων τους, με αποτέλεσμα την απόλυση των εργαζομένων.

Κάτω από συνθήκες οικονομικής ύφεσης και αβεβαιότητας, οι επιχειρήσεις που αποτελούσαν το μέσο για την επίτευξη του στόχου για τον εν λόγω δείκτη δεν επέδειξαν το αναμενόμενο ενδιαφέρον για πιστοποίηση των επαγγελματικών προσόντων των εργαζομένων τους.

- **Δείκτης εκροών E1031 «Αριθμός νέων Πλαισίων Επαγγελματικών Προσόντων»**

Προτείνεται διαγραφή του δείκτη εκροής από το πλαίσιο επιδόσεως του Άξονα 4. Η προτεινόμενη ανακατανομή του προϋπολογισμού του Άξονα Προτεραιότητας 4 προβλέπει σημαντική μείωση προϋπολογισμού για την Επενδυτική Προτεραιότητα 10.3 στο πλαίσιο της οποίας υλοποιείται το σχετικό έργο (Επέκταση της Εφαρμογής του Συστήματος Επαγγελματικών Προσόντων). Η μείωση του προϋπολογισμού έχει ως αποτέλεσμα το

σχετικό έργο να μην συγκεντρώνει πλέον σημαντική χρηματοδοτική βαρύτητα ικανή ώστε ο συνδεδεμένος δείκτης εκροής να καθίσταται αντιπροσωπευτικός δείκτης πλαισίου επίδοσης για τον Άξονα. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι, στο πλαίσιο επίδοσης του Άξονα περιλαμβάνεται ήδη ένας δείκτης εκροής που συνδέεται με το μεγαλύτερο σε προϋπολογισμό έργο του Άξονα (Ανάπτυξη της Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης) εξάγεται το συμπέρασμα ότι η διατήρηση του δείκτη E1031 στο πλαίσιο επίδοσης δεν είναι αναγκαία.

- **Ανακατανομή προϋπολογισμού του Άξονα Προτεραιότητας 4 μεταξύ των επιλεγμένων επενδυτικών προτεραιοτήτων**

Οι αλλαγές στην κοινωνικοοικονομική κατάσταση της χώρας, όπως παρουσιάζονται στην Παράγραφο 2 καθώς και στην εξήγηση των αλλαγών του Άξονα Προτεραιότητας 4 πιο πάνω οδηγούν στην ανάγκη εσωτερικής ανακατανομής του προϋπολογισμού του Άξονα στις επιμέρους επενδυτικές προτεραιότητες. Με την προτεινόμενη αλλαγή μεταφέρονται πόροι ύψους €9.000.000 στην επενδυτική προτεραιότητα 11.1 για περαιτέρω ενίσχυση της δομής που δημιουργήθηκε για την διαχείριση των επιδομάτων πρόνοιας. Το εν λόγω έργο υλοποιείται με τη χρήση απλουστευμένων επιλογών κόστους σύμφωνα με απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (delegated act). Με την προτεινόμενη μεταφορά δεν επηρεάζεται το έργο για την Ανάπτυξη της Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης το οποίο χαρακτηρίζεται ως έργο-ορόσημο για την κυπριακή εκπαίδευση και το οποίο εντάσσεται στο πλαίσιο εφαρμογής των Συστάσεων του Συμβουλίου της ΕΕ για την Κύπρο. Οι πόροι αυτοί προέρχονται από εξοικονομήσεις που προέκυψαν από τις επενδυτικές προτεραιότητες 10.3 και 10.4 και πιο συγκεκριμένα από τα έργα «Επέκταση της Εφαρμογής του Συστήματος Επαγγελματικών Προσόντων» και «Λειτουργία Γραφείων Διασύνδεσης στα Πανεπιστήμια» αντίστοιχα. Για τις εν λόγω παρεμβάσεις έγιναν επανειλημμένες προσπάθειες επίσπευσης της ενεργοποίησης τους χωρίς να καταγραφεί σημαντική πρόοδος με αποτέλεσμα να τύχουν επανασχεδιασμό, λαμβάνοντας πάντοτε υπόψη τα χρονικά περιθώρια και τον διαθέσιμο προϋπολογισμό.

Οι προτεινόμενες μεταφορές παρουσιάζονται αναλυτικά στον πιο κάτω πίνακα:

Άξονας Προτεραιότητας	Επενδυτική Προτεραιότητα	Υφιστάμενος Προϋπολογισμός	Ανακατανομή (+/-)	Νέος Προϋπολογισμός
4 «Ανάπτυξη δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού και βελτίωση της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης»		31,055,000	0	31,055,000
	10.3 ESF	8,619,000	-5,619,000	3,000,000
	10.4 ESF	17,381,000	-3,381,000	14,000,000
	11.1 ESF	4,168,959	9,000,000	13,168,959
	11.2 ESF	886,041	0	886,041

- **Δημοσιονομικός Δείκτης Πλαισίου Επίδοσης F4ΕΚΤ «Ποσό Πιστοποιημένων Δαπανών»**
Το ορόσημο του πλαισίου επίδοσης του 2018 για τον συγκεκριμένο δείκτη μειώνεται οριακά από €16.500.000 σε €16.00.000 ενώ η τιμή στόχος για το 2023 παραμένει αμετάβλητη αφού δεν διαφοροποιείται ο συνολικός προϋπολογισμός του Άξονα 4.
- **Κατηγορίες Παρέμβασης**
Η αναπροσαρμογή του ποσού της κοινοτικής συνδρομής του Άξονα 4 απεικονίζεται με τις ανάλογες αλλαγές στην ενδεικτική κατανομή ανά Κατηγορία Παρέμβασης.

7. Οριζόντιες Αρχές:

Με την προτεινόμενη τροποποίηση διασφαλίζεται η τήρηση των οριζόντιων αρχών, αφού δεν επηρεάζεται η εταιρική σχέση και πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, η ισότητα των φύλων και μη διάκριση, και η αειφόρος ανάπτυξη.

8. Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης

Οι αλλαγές στους χρηματοδοτικούς πίνακες του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Απασχόληση, Ανθρώπινοι Πόροι και Κοινωνική Συνοχή» 2014-2020 που προκύπτουν από τη μεταφορά πόρων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου μεταξύ των Αξόνων Προτεραιότητας 1 και 3 καθώς και την ανακατανομή υφιστάμενων πόρων του Άξονα Προτεραιότητας 4 απεικονίζονται στον χρηματοδοτικό **Πίνακα 7** της Παραγράφου 1.4.1 στη Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης.

Πρόσθετα, η κατανομή των πρόσθετων πόρων που εξασφαλίστηκαν από την Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων για την περίοδο 2017-2020 έχει διαφοροποιηθεί για τα έτη 2018 και 2020 σε σχέση με την τρέχουσα κατανομή. Η αναθεωρημένη ετήσια κατανομή των πόρων απεικονίζεται στον **Πίνακα 11** του Κεφαλαίου 1.6 της Συμφωνίας Εταιρικής Σχέσης.

Οι αναθεωρημένοι **Πίνακες 7 και 11** παρουσιάζονται πιο κάτω:

Παρ. 1.4.1 - Πίνακας 7: Ενδεικτική Κατανομή της συνδρομής της Ένωσης ανά Θεματικό Στόχο για κάθε Ευρωπαϊκό Διαρθρωτικό και Επενδυτικό Ταμείο

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΕΤΠΑ (€)	ΕΚΤ (€)	Τ.Σ. (€)	ΕΓΤΑΑ (€)	ΕΤΘΑ (€)	ΣΥΝΟΛΟ (€)
1. Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας	70,000,000	0	0	1,590,000	0	71,590,000
2. Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών	54,500,000	0	0	318,000	0	54,818,000
3. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΘΑ)	70,000,000	0	0	32,546,000	9,840,558	112,386,558
4. Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς	27,250,000	0	105,745,000	5,822,826	470,000	139,287,826
5. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων	11,799,542	0	0	29,567,638	0	41,367,180
6. Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων	45,000,000	0	139,327,323	36,689,536	23,404,651	244,421,510
7. Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων	0	0	34,255,000	0	0	34,255,000
8. Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας της εργασίας	0	45,934,793	0	7,950,000	5,250,000	59,134,793
9. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας	15,000,000	54,020,416	0	14,257,000	0	83,277,416
10. Επένδυση στην εκπαίδευση, την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση	0	17,000,000	0	1,060,000	0	18,060,000
11. Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης	0	14,055,000	0	0	0	14,055,000
Τεχνική Βοήθεια	6,349,018	1,433,887	15,541,702	2,443,377	750,000	26,517,984
ΣΥΝΟΛΟ	299,898,560	132,444,096	294,869,025	132,244,377	39,715,209	899,171,267

Κεφ. 1.6 - Πίνακας 11: Ετήσια Κατανομή Πόρων ανά Πρόγραμμα και ανά Ταμείο

Τίτλος Προγράμματος	Ταμείο	Σύνολο (€)	2014 (€)	2015 (€)	2016 (€)	2017 (€)	2018 (€)	2019 (€)	2020 (€)
ΕΠ Απασχόληση, Ανθρώπινοι Πόροι και Κοινωνική Συνοχή	ΕΚΤ	132,444,096	39,348,546	40,047,552	9,529,428	10,558,461	10,769,755	10,985,272	11,205,082
	ΠΑΝ	18,136,793	6,501,180	5,070,921	0	2,735,288	1,914,702	1,276,468	638,234
Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης	ΕΓΤΑΑ	132,244,377	0	28,341,472	28,345,126	18,894,801	18,892,389	18,889,108	18,881,481
ΕΠ «ΘΑΛΑΣΣΑ»	ΕΤΘΑ	39,715,209	0	10,957,068	5,563,703	5,653,880	5,785,440	5,824,999	5,930,119
ΕΠ Ανταγωνιστικότητα και Αειφόρος Ανάπτυξη	ΕΤΠΑ	299,898,560	89,951,276	90,200,500	21,511,055	23,833,920	24,310,881	24,797,371	25,293,557
	ΤΣ	294,869,025	57,156,764	48,473,084	39,315,087	38,682,266	37,966,553	37,262,438	36,012,833
Σύνολο		917,308,060	192,957,766	223,090,597	104,264,399	100,358,616	99,639,720	99,035,656	97,961,306

ΣΜ/ ΓΔ ΕΠΣΑ
Ιούλιος 2018